

บันทึก

เรื่อง คุณสมบัติของนิติบุคคลผู้ขออนุญาตดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำ
โดยการทำให้คลื่นแอสตเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า

กรมประชาสัมพันธ์ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๙๐๔/๘๙๒๘ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการขออนุญาตดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ ได้พิจารณารายละเอียดในคำขอรับใบอนุญาตของนิติบุคคลจำนวน ๒ ราย ซึ่งมีกรรมการผู้จัดการเป็นคนต่างด้าว และมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้ถือหุ้นในนิติบุคคลนั้น แต่มีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ (๙) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่โดยที่มาตรา ๓๙ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติไว้ว่า “เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” กรณีจึงมีปัญหาว่า ในกรณีที่นิติบุคคลผู้ยื่นคำขออนุญาตมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ ๒(๑)-(๘) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ๑ แต่มีกรรมการผู้จัดการเป็นคนต่างด้าวจะเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ และผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นตามข้อ ๒ (๙) จะต้องเป็นบุคคลคนเดียวกับกรรมการผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นหรือไม่ มีความรับผิดชอบแค่ไหน เพียงใด หากมีการกระทำผิดจะฟ้องร้องผู้ใดได้บ้าง

กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตให้ดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า นิติบุคคลที่มีกรรมการผู้จัดการเป็นคนต่างด้าวแต่นิติบุคคลนั้นมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ (๑) - (๘) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ๑ นั้น ไม่ขัดกับมาตรา ๓๙ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ โดยอ้างอิงเทียบเคียงกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ส่วนผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลผู้ขออนุญาตนั้น เนื่องจากกิจการดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ขนบธรรมเนียมประเพณี และศีลธรรมอันดีของชาติ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ๑ จึงได้วางหลักเกณฑ์ให้นิติบุคคลผู้ยื่นคำขออนุญาต (ซึ่งนิติบุคคลนั้นอาจมีวัตถุประสงค์ ในการประกอบธุรกิจอื่น ๆ ด้วย นอกเหนือจากการดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือบริการส่งวิทยุโทรทัศน์) ต้องมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการไว้โดยเฉพาะแยกต่างหากจากความรับผิดชอบของกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลภายใต้ขอบเขตข้อบังคับที่ได้จดทะเบียนของนิติบุคคลนั้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นมีโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา ดังนั้น ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลจึงมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในโทษของความผิดทางอาญา แต่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ๙ ไม่ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลผู้ขออนุญาต” ไว้ และได้กำหนดบทบาทภาระหน้าที่ที่ชัดเจน จึงก่อให้เกิดปัญหาในการตีความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตีความมาตรา ๓๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการขออนุญาตฯ จึงได้มีมติให้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นดังกล่าว

ต่อมากรมประชาสัมพันธ์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๙๐๔/๑๐๔๖๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อเพิ่มเติมในประเด็นตามข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการขออนุญาตดำเนินบริการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตร์เซียนผ่านไปยังสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าในคราวการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่ากรณีต่อไปนี้จะขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ คือ

๑. การแต่งตั้งกรรมการผู้จัดการบริษัทเป็นคนต่างชาติ
๒. การมีกรรมการผู้จัดการบริษัทเป็นคนไทย แต่หุ้นส่วนของนิติบุคคลมีคนต่างชาติร่วมอยู่ด้วย โดยมีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐
๓. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจำเป็นต้องแต่งตั้งบุคคลในหุ้นส่วนหรือไม่ และหากบริษัทแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่หุ้นส่วนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ หากเกิดปัญหานั้นมาจะฟ้องร้องผู้ใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๔) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมประชาสัมพันธ์แล้ว ปรากฏว่า ในเรื่องนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดจำนวน ๒ ราย คือ บริษัท ยี่ห้อ เคเบิล ทีวี จำกัด และบริษัท เอ็ม.ที.ไอ.อินดัสตรี จำกัด ซึ่งได้ยื่นคำขออนุญาตดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตร์เซียนผ่านไปยังสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า โดยปรากฏข้อเท็จจริงในหนังสือหารือฉบับแรกว่า บริษัทจำกัดทั้งสองรายมีกรรมการผู้จัดการเป็นคนต่างด้าว และมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดนั้น โดยผู้รับผิดชอบในการดำเนินการดังกล่าวมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดในข้อ ๒^๑ (๙) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความใน

^๑ ข้อ ๒ ผู้ขออนุญาตตามข้อ ๑ ต้องเป็นนิติบุคคลและมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย
- (๒) มีสำนักงานอยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (๓) ในกรณีที่หุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ผู้เป็นหุ้นส่วนต้องมีสัญชาติไทย
- (๔) ในกรณีที่หุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบต้องมีสัญชาติไทย และทุนของหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบต้องเป็นของหุ้นส่วนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมี

พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๘ กรมประชาสัมพันธ์จึงได้กำหนดประเด็นขอหารือมา ๒ ประเด็น คือ ประเด็นแรก กรณีที่นิติบุคคลผู้ยื่นคำขออนุญาตมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ ๒^๒ (๑) - (๘) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖)ฯ แต่มีกรรมการผู้จัดการเป็นคนต่างด้าว จะเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ และประเด็นที่สอง ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลตามข้อ ๒ (๙) จะต้องเป็นบุคคลเดียวกับกรรมการผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นหรือไม่ มีความรับผิดชอบแค่ไหน เพียงใด และหากมีการกระทำความผิดจะฟ้องร้องผู้ใดได้บ้างต่อมาในชั้นการพิจารณาปรากฏข้อเท็จจริงว่า บริษัทจำกัดทั้งสองรายได้เปลี่ยนแปลงกรรมการผู้จัดการเป็นบุคคลสัญชาติไทยแล้ว และกรมประชาสัมพันธ์ได้มีหนังสือหารือเพิ่มเติมโดยกำหนดประเด็นที่ขอหารือมาอีก ๓ ประเด็น ว่ากรณีจะขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่กล่าวคือ ประเด็นแรก การแต่งตั้งกรรมการผู้จัดการบริษัทเป็นคนต่างด้าว ประเด็นที่สอง การมีกรรมการผู้จัดการบริษัทเป็นคนไทย แต่หุ้นส่วนของนิติบุคคลมีคนต่างด้าวร่วมอยู่ด้วยโดยมีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ และประเด็นสุดท้าย ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจำเป็นจะต้องแต่งตั้งบุคคลในหุ้นส่วนหรือไม่ และหากบริษัทแต่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่หุ้นส่วนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ หากเกิดปัญหาขึ้นมาจะฟ้องร้องผู้ใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๔) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมประชาสัมพันธ์ประกอบกับข้อเท็จจริงทั้งหมดแล้ว เห็นว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของบริษัทจำกัด การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัด และกรรมการผู้จัดการในบริษัทจำกัดที่ยื่นคำขออนุญาตดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตรเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า จึงกำหนดประเด็นข้อกฎหมายในการวินิจฉัยเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

สัญชาติไทย

(๕) ในกรณีที่บริษัทจำกัด ทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย

- (๖) มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการที่จะขออนุญาต
- (๗) มีทุนเพียงพอที่จะดำเนินกิจการตามที่ขออนุญาตได้
- (๘) ไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตยังไม่ครบห้าปี
- (๙) ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลผู้ขออนุญาตต้องมีคุณสมบัติดังนี้
 - (ก) มีสัญชาติไทย
 - (ข) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
 - (ค) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
 - (ง) ไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจ

รังเกียจ

(จ) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(ฉ) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ประเด็นที่ ๑ กรณีบริษัทจำกัดผู้ยื่นคำขออนุญาตดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตรเซียนผ่านไปตามสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า มีกรรมการผู้จัดการบริษัทเป็นคนต่างด้าว จะเป็นการขัดกับมาตรา ๓๙ วรรคห้า^๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติว่าเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย หรือไม่

ในประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๔) เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙ วรรคห้า^๔ ว่า เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติโดยไม่ได้ระบุคุณสมบัติในประการอื่น ๆ ของบุคคลสัญชาติไทยไว้อีกแต่อย่างใด คงปล่อยให้ให้มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ ดังนั้น กฎหมายที่จะออกมาเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๙ วรรคห้า ดังกล่าวนี้อาจมีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลสัญชาติไทยที่จะเป็นเจ้าของกิจการได้ตามสมควรตราบเท่าที่ไม่เป็นการอนุญาตให้คนต่างด้าวหรือบุคคลซึ่งไม่ได้มีสัญชาติไทยเป็นเจ้าของกิจการแต่จนถึงขณะนี้ก็ยังไม่ได้มีการตรากฎหมายใดเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๙ วรรคห้า กรณีจึงต้องพิจารณาตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่แล้วในปัจจุบัน ซึ่งในประเด็นตามข้อหาเรื่องนี้ได้แก่พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ อันเป็นกฎหมายที่ควบคุมการดำเนินบริการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ โดยในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลที่จะดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตรเซียนผ่านไปตามสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้านั้น ได้มีการกำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ฯ ข้อ ๒^๕ ซึ่งกำหนดแต่เพียงว่าผู้ขออนุญาตต้องเป็นนิติบุคคลและต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยในกรณีที่เป็นบริษัทจำกัด ทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และเมื่อพิจารณากฎกระทรวงฉบับดังกล่าวโดยตลอดแล้ว ก็ได้มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับตัวกรรมการผู้จัดการบริษัทไว้แต่ประการใด กรณีจึงเห็นได้ว่าไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้จัดการบริษัทไว้ว่าจะต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ดังนั้น ไม่ว่าบริษัทจำกัดจะมีกรรมการผู้จัดการบริษัทเป็นคนต่างด้าวหรือคนไทยก็อยู่ในลักษณะที่จะขออนุญาตได้โดยไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๙ วรรคห้า แต่อย่างใด

ประเด็นที่ ๒ กรณีบริษัทจำกัดผู้ยื่นคำขออนุญาต มีกรรมการผู้จัดการบริษัทเป็นคนไทย แต่ผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัดนั้นมีคนต่างด้าวร่วมอยู่ด้วย โดยมีคนไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ จะเป็นการขัดกับมาตรา ๓๙ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือไม่

^๓ มาตรา ๓๙ วรรคห้า วรรคห้า

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

วรรคห้า

วรรคห้า

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ในประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๔) เห็นว่าการดำเนินบริการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชนบทธรรมเนียมประเพณี และศีลธรรมอันดีของชาติ การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๙ วรรคห้า บัญญัติให้เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ก็ด้วยมีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองความมั่นคง ชนบทธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมอันดีของชาติดังกล่าว โดยมีได้จำกัดว่าเจ้าของกิจการนั้นจะต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล

แต่ในส่วนขออนุญาตประกอบกิจการของบริษัทจำกัดนั้น ผู้ถือหุ้นในบริษัทที่มีอำนาจครอบงำการดำเนินการของกรรมการบริษัทได้จึงจะถือว่าเป็นเสมือนเจ้าของกิจการ ซึ่งจะต้องใช้ผู้ถือหุ้นจำนวนมากกว่าร้อยละ ๕๐ จึงจะมีอำนาจครอบงำการดำเนินการของกรรมการบริษัทได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๑๔๔^๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น การที่ข้อ ๒^๗ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ๑ กำหนดคุณสมบัติของบริษัทจำกัดที่จะขออนุญาตดำเนินบริการไว้ว่าต้องมีทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ เป็นของบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทยนั้น กรณีอาจมีบริษัทจำกัดที่มีคนไทยเป็นผู้ถือหุ้นอยู่เพียงร้อยละ ๕๐ ก็ได้ ซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้ถือหุ้นคนไทยดังกล่าวไม่มีอำนาจครอบงำกิจการของบริษัทจำกัด รวมถึงไม่มีสิทธิในการดูแลครอบงำการจัดการของกรรมการบริษัทนั้นด้วย กรณีจึงถือไม่ได้ว่าบริษัทจำกัดที่มีคนไทยเป็นผู้ถือหุ้นอยู่เพียงร้อยละ ๕๐ นั้น เป็นบุคคลสัญชาติไทย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การกำหนดให้บริษัทจำกัดผู้ยื่นคำขออนุญาตมีผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ จึงไม่เพียงพอและอาจขัดต่อเจตนารมณ์ของมาตรา ๓๙ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่ ๓ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทจำกัดผู้ยื่นคำขออนุญาต จะต้องเป็นบุคคลคนเดียวกับกรรมการผู้จัดการบริษัทหรือจะต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นหรือไม่

ในประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๔) เห็นว่าการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทจำกัดที่ยื่นคำขออนุญาตดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตรเซียนผ่านทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า ก็เพื่อเป็นการกำหนดภาระความรับผิดชอบของบุคคลดังกล่าว โดยแยกต่างหากจากส่วนของกรรมการผู้จัดการบริษัท และเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ฯ ประกอบกับกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องโดยตลอดแล้ว ปรากฏว่าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทจำกัดนั้นไม่ได้มีการกำหนดบังคับไว้ว่าจะต้องแต่งตั้งจากบุคคลใด เพียงแต่มีการกำหนดคุณสมบัติไว้ตามข้อ ๒^๘ (๙) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ๑ เท่านั้น

^๖ มาตรา ๑๑๔๔ บรรดาบริษัทจำกัด ให้มีกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนด้วยกันจัดการตามข้อบังคับของบริษัท และอยู่ในความครอบงำของที่ประชุมใหญ่แห่งผู้ถือหุ้นทั้งปวง

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ดังนั้น บุคคลใด ๆ ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในข้อ ๒ (๙) นี้ ย่อมสามารถจะทำหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทจำกัดได้โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทหรือเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัด อย่างไรก็ตาม การแต่งตั้งกรรมการผู้จัดการบริษัทหรือผู้ถือหุ้นให้เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทจำกัดก็สามารถทำได้ แต่กรรมการผู้จัดการบริษัทหรือผู้ถือหุ้นนั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ (๙) กล่าวคือ จะต้องมิสัญชาติไทยด้วย

ประเด็นที่ ๔ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตรเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าจะมีความรับผิดชอบเพียงใด และหากมีการกระทำความผิดจะฟ้องร้องผู้ใดได้บ้าง

ในประเด็นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๔) เห็นว่า ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตรเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทดังกล่าว หน้าที่และความรับผิดชอบจึงเป็นไปตามสัญญาจ้างหรือตามที่บริษัทจำกัดได้มอบหมายให้ ซึ่งไม่ใช่ปัญหาข้อกฎหมาย ส่วนในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ฯ ขึ้นนั้น นอกจากจะฟ้องร้องบริษัทจำกัดที่เป็นผู้รับอนุญาตดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ได้แล้ว ก็สามารถฟ้องร้องกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทจำกัดนั้นได้ด้วย ทั้งนี้ ตามที่มาตรา ๒๒ ทวิ^{๙๐} แห่งพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้บัญญัติไว้ว่าในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคลกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๔๒

^{๙๐} มาตรา ๒๒ ทวิ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย